

УДК 615.477.2-048.445(045)

Сучасна класифікація та номенклатура протезів верхніх та нижніх кінцівок в Україні

А. Д. Салєєва, Л. Є. Ватолінський, К. Я. Карпенко, Т. Є. Кудрявцева,
О. Д. Чернишов, А. Є. Кравець

Український НДІ протезування, протезобудування та відновлення працездатності, Харків

The purpose of this study was an improvement of normative and methodical provision of activity of establishments, organizations and enterprises involved in the process of rehabilitation for persons with congenital and amputation defects of upper and lower extremities. Introduction of modern approaches and mechanisms of complex rehabilitation of invalids with defects of extremities presupposes increasing of awareness for experts of different profiles whose functional duties the development of individual programs of rehabilitation is referred to. These programs should contain recommendations concerning specific types of prostheses intended for a particular person. The developed documents (the nomenclature, the catalogue) are interdependent and are formed according to the classification groups of prosthetic and orthotic products established by the International Standard ISO 9999:2002. The use of these documents by experts of Ministry of Health of Ukraine will allow to improve organization of work during determination of a degree of disability and provision with prostheses of extremities for adults and children.

Целью исследования было усовершенствование нормативного и методического обеспечения деятельности учреждений, организаций и предприятий, задействованных в процессе реабилитации лиц с врожденными и ампутированными дефектами верхних и нижних конечностей. Внедрение современных подходов и механизмов комплексной реабилитации инвалидов с дефектами конечностей предусматривает повышение уровня информированности специалистов различного профиля, к функциональным обязанностям которых отнесена разработка индивидуальных программ реабилитации, в которых должны содержаться рекомендации относительно предназначенных конкретному лицу определенных видов протезов. Разработанные документы (номенклатура, каталог) являются взаимосвязанными и сформированы в соответствии с классификационными группами протезно-ортопедических изделий, установленными международным стандартом ISO 9999:2002. Использование этих документов позволит специалистам МЗ Украины усовершенствовать работу во время установления степени ограниченной жизнедеятельности и обеспечение протезами конечностей взрослых и детей.

Ключові слова: протези верхніх та нижніх кінцівок, номенклатура, класифікація, інваліди

Проблема інвалідності та реабілітації інвалідів в Україні з кожним роком набуває все більшої уваги. До невирішених проблем соціального захисту дорослих і дітей з уродженими й ампутиційними дефектами верхніх та нижніх кінцівок на сьогодні можна віднести отримання інвалідами гідної освіти в межах інтегрованих форм навчання, можливість трудової діяльності без дискримінації в процесі працевлаштування та подальшої роботи, створення доступного середовища для вільного пересування, відпочинку та занять спортом.

Під час вирішення зазначених проблем інвалідів з уродженими та ампутиційними дефектами кінцівок важливу роль відіграє комплексна медична, фізична, соціально-трудова та професійна реабілітація. Особливо це стосується дітей і осіб молодого та середнього віку, які мають уроджені дефекти або втратили кінцівки і потребують протезування, і дає змогу кожному інвалідові адаптуватися в соціальному середовищі, набути необхідну освіту, повернутися до праці та повноцінного життя. Чинними законами та нормативно-правовими актами в Ук-

раїні [1–4] встановлено організаційні засади й механізм комплексної реабілітації дорослих і дітей із застосуванням протезів верхніх та нижніх кінцівок.

Реалізацію всього комплексу реабілітаційних заходів, встановлених чинним законодавством України щодо усунення обмежень життєдіяльності та відновлення працездатності інвалідів з уродженими та ампутаційними дефектами верхніх та нижніх кінцівок, здійснюють фахівці установ, організацій та підприємств Міністерства охорони здоров'я (МОЗ) та Міністерства соціальної політики (Мінсоцполітики).

Невід'ємною частиною виконання численних реабілітаційних заходів для усунення обмежень життєдіяльності в осіб з обмеженням рухових функцій є своєчасне та раціональне призначення необхідних протезно-ортопедичних виробів фахівцями медико-соціальних експертних комісій (МСЕК) та лікувально-консультативних комісій (ЛКК) МОЗ України під час розроблення індивідуальної програми реабілітації конкретній особі та безпосереднє забезпечення інвалідів певними видами протезів кінцівок, виготовлених за індивідуальним замовленням на підприємствах і в закладах Мінсоцполітики.

Метою роботи, проведеною співробітниками УкрНДІпротезування, було удосконалити нормативне і методичне забезпечення діяльності установ, організацій і підприємств, залучених у процесі реабілітації осіб з уродженими та ампутаційними дефектами верхніх і нижніх кінцівок.

Основні класифікаційні угруповання протезів верхніх і нижніх кінцівок та інших технічних засобів реабілітації (ТЗР), якими інвалідів забезпечують безплатно, визначені постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації інвалідів, дітей-інвалідів та інших окремих категорій населення, переліку таких засобів» від 05.04.2012 р. № 321 [3]. Цей перелік сформовано за назвами і кодами груп і підгруп продукції для інвалідів з дефектами і захворюваннями опорно-рухової системи згідно з міжнародним стандартом ISO 9999:2002 «Technical aids for persons with disabilities — Classification and terminology» (Технічні засоби допомоги для осіб з обмеженими фізичними можливостями — Класифікація і термінологія) [5].

Класифікаційні угруповання протезів верхніх та нижніх кінцівок, які за кодами ISO 9999:2002 наведені у зазначеному переліку, також склали основу відповідних розділів одного з головних галузевих нормативних документів, який містить асортиментний ряд різновидів протезів верхніх та нижніх кінцівок — «Номенклатури технічних та інших засобів реабілітації для осіб з фізичними вадами, що ви-

бляються та/або реалізуються в Україні» (далі — Номенклатура ТЗР) [6]. Згідно з нею щорічно проводять визначення необхідного переліку ТЗР для закупівель за державні кошти, зокрема протезів верхніх та нижніх кінцівок різного функціонального призначення для дорослих і дітей з уродженими та ампутаційними дефектами кінцівок.

Протези верхніх та нижніх кінцівок внесені до Номенклатури ТЗР під конкретними умовними позначеннями (шифрами).

У табл. 1 наведено класифікаційні угруповання та умовні позначення виробів з розділу Номенклатури ТЗР «Системи протезів верхніх кінцівок» з урахуванням їх функціонального призначення.

Інформація щодо умовних позначень виробів у підгрупах протезів верхніх кінцівок, зазначених у табл. 1 за кодами ISO 9999:2002, свідчить, що розподіл виробів на підгрупи проведений за рівнем локалізації вродженого або ампутаційного дефекту верхньої кінцівки і позначається цифрами від 1 до 9.

Повний шифр виробів у підгрупах відображає, окрім рівня локалізації дефекту верхньої кінцівки, інформацію про можливі конструктивно-технологічні ознаки певного виду протеза (X) та рівень його функціональності (Y).

Однією з найважливіших конструктивно-технологічних ознак виробів (Т1–Т5), призначених особам з уродженими та ампутаційними дефектами верхніх кінцівок і внесених до Номенклатури ТЗР під конкретним шифром, є матеріал, з якого виготовляють прийомну гільзу протеза верхньої кінцівки (шаруватий пластик, термопластичний листовий матеріал, шкіра) або наявність певної складової частини протеза (штучна кисть, пальці), що можуть виготовлятися з силікону.

Рівень функціональності виробів (Ф1–Ф5) також є важливою ознакою в шифрах протезів верхніх кінцівок, які планують виготовляти для певного контингенту інвалідів і які внесені до Номенклатури ТЗР.

Чинна номенклатура ТЗР є деталізованим переліком усіх видів продукції для інвалідів, що поєднує назви, шифри, коди ТЗР, визначені згідно з державними класифікаторами України, але не містить ілюстрованого матеріалу та показань для призначення певних видів ТЗР відповідно до МКХ-10 [7].

Для фахівців МСЕК та ЛКК МОЗ України в процесі розроблення індивідуальної програми реабілітації, в якій зазначають рекомендації щодо доцільності застосування протеза певного рівня функціональності, зручнішим є інший вид документу — каталог. Для цього в УкрНДІпротезування розробили його електронну версію «Протезно-ортопедичні вироби», яка щорічно підлягає актуалізації [8].

Таблиця 1

Класифікаційні угруповання та умовні позначення групи протезів верхніх кінцівок (ПР)

Класифікаційні угруповання	Код згідно з ISO 9999:2002	Умовне позначення виробів у підгрупі протезів верхніх кінцівок
Протези верхніх кінцівок за підгрупами:		
– після ампутації на різних рівнях кисті	06 18 03	ПР.0.X.Y
– після вичленення в променево-зап'ястковому суглобі	06 18 06	ПР.1.X.Y
– передпліччя	06 18 09	ПР.2.X.Y
– після вичленення в ліктьовому суглобі	06 18 12	ПР.3.X.Y
– плеча	06 18 15	ПР.4.X.Y
– після вичленення в плечовому суглобі	06 18 18	ПР.8.X.Y
– після міжлопатково-грудної ампутації	06 18 21	ПР.9.X.Y
Конструктивно-технологічні ознаки протезів	Умовне позначення (X)	
З гільзою із армованих (шаруватих) пластиків або термопластичних матеріалів	T1	1 01-силіконовий вкладиш
Без прийомної гільзи	T2	2
Пальців косметичний, виготовлений з силікону за анатомічною моделлю	T3	3
Кисті косметичний, виготовлений із силікону за анатомічною моделлю	T4	4
З гільзою зі шкіри	T5	5
Функціональність протезів	Умовне позначення (Y)	
Косметичний	Ф1	1
Робочий	Ф2	2 02-протез-протиупор
З тяговим керуванням	Ф3	3
З тяговим керуванням комбінований (сумісне використання кисті та гачка)	Ф4	4
Із зовнішнім джерелом енергії	Ф5	5

Таблиця 2

Розподіл протезів передпліччя за рівнем функціональності

Назва виробу	Умовне позначення виробу	Рівень функціональності
Протез передпліччя:	ПР.2.X.Y	
– косметичний	ПР.2.X.1	Ф1
– робочий	ПР.2.X.2	Ф2
– з тяговим керуванням	ПР.2.X.3	Ф3
– з тяговим керуванням комбінований (сумісне використання кисті та гачка)	ПР.2.X.4	Ф4
– із зовнішнім джерелом енергії	ПР.2.X.5	Ф5

Розглянемо на прикладі протезів передпліччя (ПР.2), як здійснюється розподіл віднесених до цієї підгрупи виробів за рівнем функціональності (Ф1–Ф5).

У табл. 2 наведено інформацію про розподіл протезів передпліччя за рівнем функціональності, що має у шифрі умовне позначення «Y». Як бачимо, протези передпліччя можуть бути п'яти рівнів функціональності. Протези передпліччя кожного з цих рівнів мають декілька різновидів залежно від певних конструктивно-технологічних ознак (X).

На рис. 1 представлений приклад ілюстрованої інформації про різновиди протезів передпліччя косметичних з рівнем функціональності Ф1 із каталогу «Протезно-ортопедичні вироби».

Під шифром ПР.2.1.1 у каталозі висвітлено можливість виконання косметичного протеза передпліччя, який може бути виготовлений з різними видами прийомних гільз з шаруватого пластику звичайного або контейнерного типу, з манжеткою або без неї, з облицюванням або без.

Під шифром ПР.2.01.1 у каталозі подано інформацію про протез передпліччя косметичний, конструктивною особливістю якого є силіконовий вкладиш, що покращує утримання протеза на куксі. Цей протез виготовляють за новітніми технологіями з сучасних композиційних матеріалів.

Під шифром ПР.2.5.1 у каталозі представлений протез передпліччя з прийомною гільзою і манжеткою з ремінцями зі шкіри, якими забезпечують

ПРОТЕЗИ ПЕРЕДПЛАЧЧЯ
(код згідно з ISO 9999 - 06 18 09)

ПР.2

ПОКАЗАННЯ ЩОДО ПРИЗНАЧЕННЯ

- ◆ Ампутація одностороння, двостороння або наявність уродженого недорозвитку частини верхньої кінцівки між променепа'ястковим та ліктьовим суглобами

ПРОТЕЗИ ПЕРЕДПЛАЧЧЯ КОСМЕТИЧНІ

ВИКОНУВАНА ФУНКЦІЯ
Косметичне заміщення верхньої кінцівки

ПР.2.1.1 - Протез передпліччя косметичний з гільзою з армованих (шаруватих) пластиків та термопластичних матеріалів

ПР.2.01.1
з силіконовим вклядишем

Опис конструкції
Складається з приймальної гільзи передпліччя з шаруватих пластиків та термопластів, кисті косметичної та елементів кріплення

ПР.2.5.1 - Протез передпліччя косметичний з гільзою зі шкіри

Опис конструкції
Складається з приймальної гільзи передпліччя та манжетки плеча зі шкіри, шин шарірих, кисті косметичної та елементів кріплення

Рис. 1. Приклад подання інформації в підгрупі «Протези передпліччя косметичні», розділ каталогу «Системи протезів верхніх кінцівок»

окремих інвалідів похилого віку у зв'язку із стереотипним підходом щодо користування протезом.

Наведений приклад інформації в каталозі «Протезно-ортопедичні вироби» розділу «Системи протезів верхніх кінцівок» свідчить, що кожний з користувачів може в процесі діяльності одержати необхідну інформацію про будь-який вид протеза верхньої кінцівки, показання для його призначення та конструктивні особливості. За аналогічним принципом відбувалося формування Номенклатури ТЗР і каталогу «Протезно-ортопедичні вироби» розділу «Системи протезів нижніх кінцівок».

У табл. 3 наведено класифікаційні угруповання та умовні позначення виробів, віднесених у Номенклатурі ТЗР до групи протезів нижніх кінцівок. Наведена у табл. 3 інформація свідчить, що розподіл протезів нижніх кінцівок на підгрупи здійснюють за рівнем локалізації дефекту нижньої кінцівки (-ок) (умовне позначення від 0 до 9).

У шифрах протезів нижніх кінцівок, внесених до різних підгруп по розділу «Системи протезів нижніх кінцівок» Номенклатури ТЗР, крім рівня локалізації дефекту нижньої кінцівки також обов'язково зазначають такі основні характеристики: X — конструктивно-технологічні ознаки, Y — ступінь мобільності користувача, A — допустимий рівень навантаження протеза, який пов'язаний з масою користувача.

Таблиця 3

Класифікаційні угруповання та умовні позначення групи протезів нижніх кінцівок (ПН)

Класифікаційні угруповання	Код згідно з ISO 9990:2002	Умовне позначення виробів у підгрупі протезів нижніх кінцівок
Протези нижніх кінцівок за підгрупами:		
– стопи (після ампутації в різних частинах стопи)	06 24 03	ПН.0.X.Y.A
– після вичленення в над'ятково-гомільковому суглобі	06 24 06	ПН.2.X.Y.A
– гомілки (протези після ампутації нижче колінного суглоба)	06 24 09	ПН.3.X.Y.A.Z
– після вичленення в колінному суглобі	06 24 12	ПН.4.X.Y.A
– стегна (протези після ампутації вище колінного суглоба)	06 24 15	ПН.6.X.Y.A.Z
– після вичленення в кульшовому суглобі	06 24 18	ПН.7.X.Y.A.
– після резекції таза	06 24 21	ПН.8.X.Y.A
– після резекції таза та прямої кишки	06 24 24	ПН.9.X.Y.A
Розподіл виробів у підгрупі залежно від конструктивно-технологічних ознак	Умовне позначення (X) 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10	
Ступені мобільності:	Умовне позначення (Y)	
– нездатність до самостійного пересування	M0	0
– здатність пересуватися в приміщенні	M1	1
– обмежена здатність ходьби поза приміщенням	M2	2
– необмежена здатність ходьби поза приміщенням	M3	3
– необмежена здатність ходьби поза приміщенням з особливи високими вимогами	M4	4
Рівні навантаження, кг	Умовне позначення (A)	
– до 30	1	
– до 60	2	
– до 80	3	
– до 100	4	
– до 125	5	
Додаткове комплектування:	Умовне позначення (Z)	
– відсутнє	0	
– вклядиш (з силіконової композиції тощо)	1	

Таблиця 4

Розподіл протезів стегна залежно від конструктивно-технологічних ознак

Назва виробу	Умовне позначення виробів у підгрупі ПН6.X.Y.A.Z	Конструктивно-технологічні ознаки (X)
Протез стегна:		
– без стопи	ПН6.1.Y.A.Z	1
– модульного типу на довгу куксу	ПН6.2.Y.A.Z	2
– модульного типу з одновісним колінним вузлом	ПН6.3.Y.A.Z	3
– модульного типу з 4-ланковим колінним вузлом	ПН6.4.Y.A.Z	4
– зі шкіряною гільзою	ПН6.5.Y.A.Z	5
Протез-підставка	ПН6.6.Y.A.Z	6
Брюки ортопедичні	ПН6.7.Y.A.Z	7
Протез стегна з гільзою з деревини	ПН6.8.Y.A.Z	8
Протез стегна для купання	ПН6.9.Y.A.Z	9
Протез у разі вродженого недорозвинення нижньої кінцівки по типу протеза стегна	ПН6.10.Y.A.Z	10

Додатково шифр може містити відомості про вкладиш із силіконової композиції для поліпшення кріплення протеза на куксі (Z).

У табл. 4 на прикладі підгрупи протезів стегна (ПН.6) наведений розподіл виробів залежно від конструктивно-технологічних ознак (X): матеріалу прийомної гільзи, конструктивних особливостей використаних комплектувальних виробів або виду протеза залежно від його призначення, які мають умовне позначення від 1 до 10.

На жаль, формат цієї статті не дозволяє навести ілюстровані матеріали щодо розподілу протезів стегна за конструктивно-технологічними ознаками аналогічно з поданням інформації про розподіл за рівнем функціональності протезів передпліччя. Зовнішні види усіх протезів стегна, які відрізняються між собою за конструктивно-технологічними ознаками, наведені в електронній версії в розділі каталогу «Системи протезів нижніх кінцівок», з усіма необхідними характеристиками протезів нижньої кінцівки.

Розглянемо одну з найважливіших ознак, наведену в повному шифрі протезів нижніх кінцівок, серед них протезів стегна, — ступінь мобільності користувача (Y). Ця ознака дозволяє обґрунтувати доцільність призначення інваліду будь-якого виду протеза нижньої кінцівки. Під час проведення реабілітаційних заходів важливо оцінити потенційну здатність осіб з обмеженою руховою активністю досягати найвищого рівня функціонування за реальних умов [9]. Саме класифікація протезів за ступенем позитивного впливу на функціонування дає можливість цілеспрямовано вибирати конструкції, комплектування та технологію виготовлення протеза нижньої кінцівки з урахуванням індивідуальних особливостей інваліда.

Урахування ступеня мобільності під час призначення протезів нижніх кінцівок сприяє уникненню нераціонального протезування і разом з тим

ПРОТЕЗИ СТЕГНА (ПРОТЕЗИ ПІСЛЯ АМПУТАЦІЇ ВИЩЕ КОЛІННОГО СУГЛОБА)
(код згідно з ISO 9999 - 06 24 15)

ПН.6.4.Y.A.Z - ПРОТЕЗИ СТЕГНА МОДУЛЬНОГО ТИПУ З 4-х ЛАНКОВИМ КОЛІННИМ ВУЗЛОМ

A	Значення максимальної маси користувача, кг
X	Вид матеріалу
Y	Ступінь мобільності
Z	Додаткове комплектування

ПОКАЗАННЯ ЩОДО ПРИЗНАЧЕННЯ
◆ Ампутація на рівні верхньої, середньої третини стегна з укороченням більше 8 см.

ВИКОНУВАНА ФУНКЦІЯ
Функціональна та косметична компенсація втраченої кінцівки

	Y	A	Z
ПН.6.4.1.4.0	1	100	-
ПН.6.4.2.4.0	2	100	-
ПН.6.4.3.4.0	3	100	-
ПН.6.4.4.4.0	4	100	-
ПН.6.4.1.5.0	1	125	-
ПН.6.4.2.5.0	2	125	-
ПН.6.4.3.5.0	3	125	-
ПН.6.4.4.5.0	4	125	-
ПН.6.4.1.4.1	1	100	+
ПН.6.4.2.4.1	2	100	+
ПН.6.4.3.4.1	3	100	+
ПН.6.4.4.4.1	4	100	+
ПН.6.4.1.5.1	1	125	+
ПН.6.4.2.5.1	2	125	+
ПН.6.4.3.5.1	3	125	+
ПН.6.4.4.5.1	4	125	+

ПН.6

ОД.1.5.3-1

6НК.2.1.2.1.1.X.A
6НК.2.1.2.2.1.X.A
6НК.2.2.2.1.1.X.A
6НК.2.2.2.2.1.X.A
6НК.2.2.2.3.1.X.A

1НК.1.X.A
1НК.2.1X.A
1НК.2.3X.A
1НК.3.X.A
1НК.4.1.X.A
1НК.4.2.X.A
1НК.5.X.A
1НК.7.3.X.A

Опис конструкції
Складається з приймальної гільзи стегна з шаруватого пластику, 4-х ланкового колінного вузла з замком або без нього, або 4-х ланкового колінного вузла з керуванням фазою переносу, регульовально-з'єднувальних пристроїв, штучної стопи.
За необхідності в складі гільзи може застосовуватися силіконовий вкладиш

Рис. 2. Приклад інформації підгрупи «Протези стегна (протези після ампутації вище колінного суглоба)» у розділі каталогу «Системи протезів нижніх кінцівок»

економному використанню коштів, передбачених бюджетом для забезпечення осіб з ампутаційними та вродженими дефектами нижніх кінцівок виробами, необхідними для усунення обмежень їх життєдіяльності. Не менш важливою є така ознака протеза нижньої кінцівки, як можливий рівень його навантаження (A).

Розглянемо, що подає каталог про цей вид продукції для інвалідів на прикладі протеза стегна модульного типу з 4-ланковим колінним вузлом (ПН.6.4).

У розділі «Системи протезів нижніх кінцівок» у підгрупі «Протези стегна (протези після ампутації вище колінного суглоба)» на рис. 2 наведено приклад інформації про шифри протезів стегна модульного типу з 4-ланковим колінним вузлом, які в разі набуті відсутності однієї або двох нижніх кінцівок призначають пацієнтам 1–4 ступенів мобільності з масою до 100 або 125 кг. Крім того, цей приклад підтверджує, що протез модульного типу з 4-ланковим колінним вузлом можна застосовувати для косметичного заміщення та відновлення втраченої функції нижньої кінцівки на рівні верхньої, середньої та нижньої третини стегна. Його застосовують як з вкладишем із силіконової композиції для поліпшення кріплення протеза на куксі, так і без нього.

Висновки

Номенклатура ТЗР та ілюстрований каталог «Протезно-ортопедичні вироби» допоможуть фахівцям МОЗ та Мінсоцполітики України у призначенні та виборі протезів верхніх і нижніх кінцівок. В Номенклатурі ТЗР та каталозі «Протезно-ортопедичні вироби» враховані міжнародні вимоги та сучасні підходи до класифікації протезів верхніх та нижніх кінцівок, які наведені у INTERBOR та міжнародному стандарті ISO 9999:2002. Зазначені документи дають змогу призначати оптимальну конструкцію протеза верхньої чи нижньої кінцівки, яка враховує функціональність, мобільність та масу

користувача, з метою ефективної та комплексної реабілітації інвалідів.

Список літератури

1. Праця та зайнятість осіб з інвалідністю в Україні: нац. доп. / Мельник С., Гаврюшенко Г., Коропець П. [та ін.]. — Луганськ: НДІ соц.-труд. відносин, 2009. — 226 с.
2. Україна. Закони. Про реабілітацію інвалідів в Україні [від 06.10.2005 р. № 2961-IV (зі змінами)] // Офіційний вісник України. — 2005. — № 44. — С. 2757.
3. Постанова Кабінету Міністрів України. Про затвердження Порядку забезпечення окремих категорій населення технічними та іншими засобами реабілітації інвалідів, дітей-інвалідів та інших окремих категорій населення, переліку таких засобів [від 5 квітня 2012 р. № 321] // Офіційний вісник України. — 2012. — № 31. — С. 1146.
4. Постанова Кабінету Міністрів України. Про затвердження Положення про централізований банк даних з проблем інвалідності [від 16.02.2011 р. № 121] // Офіційний вісник України. — 2011. — № 12. — С. 523.
5. ISO 9999:2002. Technical aids for persons with disabilities — Classification and terminology (Технічні засоби допомоги для осіб з обмеженими фізичними можливостями — Класифікація і термінологія).
6. Номенклатура технічних та інших засобів реабілітації для осіб з фізичними вадами, що виробляються та /або реалізуються в Україні: [затверджена наказом Міністерства соціальної політики України від 06.12.2012 р. № 75 (зі змінами)]. — Київ, 2012. — 486 с.
7. Міжнародна статистична класифікація хвороб 10 перегляду (МКХ-10). — Київ, 1998.
8. Протезно-ортопедичні вироби: каталог [затверджено Методичною радою з питань реабілітації інвалідів та дітей-інвалідів Міністерства праці та соціальної політики України. Протокол № 2 від 17.06.2010 р.]. — Київ, 2010. — 133 с.
9. МР 03191680.009-2009. Визначення ступеня мобільності осіб з ампутаційними дефектами нижніх кінцівок: [затверджено Методичною радою з питань реабілітації інвалідів та дітей-інвалідів Міністерства праці та соціальної політики України. Протокол № 3 від 20.10.2009 р.]. — Київ, 2009. — 13 с.

Стаття надійшла до редакції 29.07.2013

MODERN CLASSIFICATION AND NOMENCLATURE FOR UPPER AND LOWER LIMBS PROSTHESES IN UKRAINE

A. D. Saleeva, L. E. Vatolinskiy, K. Ya. Karpenko, T. E. Kudryavtseva, O. D. Chernyshov, A. E. Kravets

Ukrainian Research Institute of Prosthetics, Prosthesis Making and Working Capacity Restoration, Kharkiv